

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ І ПРИКЛАДНОЇ ЛІНГВІСТИКИ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
З ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІНОЗЕМНА МОВА
(ВІЙСЬКОВО-СПЕЦІАЛЬНА МОВНА ПІДГОТОВКА)»**

з дисципліни «Іноземна мова (військово-спеціальна мовна підготовка)»
за спеціальністю 192 «Будівництво та цивільна інженерія»

Укладач:
Доцент Глушаниця Н.В.

Методичні рекомендації розглянуті та
схвалені на засіданні кафедри іноземних мов і прикладної лінгвістики

Протокол № __8__ від «_30_» 08 2017 р.
Завідувач кафедри

_____ О.Г. Шостак

Зразок методичних рекомендації до виконання самостійної роботи

Навчання професійно-орієнтованій іноземній мові є невід'ємною складовою підготовки студентів до переходу від вивчення іноземної мови як навчальної дисципліни, до її практичного використання з професійною метою. Практичне володіння іноземною мовою дає змогу вивчати світові стандарти, інформативну літературу з метою прийняття самостійного професійно-значущого рішення.

Метою викладання дисципліни «Іноземна мова (військово-спеціальна мовна підготовка)» є забезпечення та формування у студентів професійної мовної компетенції, що сприятиме їхньому ефективному функціонуванню у культурному розмаїтті навчального та професійного середовища. Основною метою вивчення навчальної дисципліни студентами навчально-наукового Інституту аеропортів є практичне оволодіння іноземною мовою на базі професійно-орієнтованого навчання в обсязі тематики, яка визначена навчальною програмою.

Головним завданням вивчення дисципліни «Іноземна мова (військово-спеціальна мовна підготовка)» є удосконалення та подальший розвиток набутих у школі знань, умінь та навичок з англійської мови в різних видах мовленнєвої діяльності. Вивчення англійської мови передбачає володіння загальноживаною та термінологічною лексикою, граматику англійської мови, набуття навичок читання та усного і письмового перекладу науково-технічних текстів за фахом, вміння розуміти англійську мову як при безпосередньому спілкуванні, так і у аудіо запису, діалогічно та монологічно спілкуватися в межах тем, зазначених програмою.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- головну термінологію з фаху;
  - основні граматичні та лексичні особливості перекладу технічної літератури;
- основні правила роботи з науково-технічною літературою;
  - словотвірні морфеми та моделі, особливо в галузі термінотворення;
- основні граматичні явища, співвідношення їх форм та значень;
- мовні кліше, характерні для науково-технічної літератури.

Вміти:

- читати і розуміти оригінальну літературу з фаху з метою отримання необхідної інформації;
- брати участь у бесіді-обговоренні;
- розуміти іноземну мову на слух на основі вивченого матеріалу;
- робити повідомлення з тематики, яка визначена даною програмою;
- передавати в усній та письмовій формі здобуту при читанні інформацію як рідною, так і іноземною мовою;
- розпізнавати граматичні явища і співвідносити їх форму із значенням при роботі з текстами.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з чотирьох класичних навчальних модулів.

У результаті засвоєння навчального матеріалу навчального модуля №1 «Структура Збройних Сил України» студент повинен:

Знати:

- основну термінологію модуля №1;
- граматичні правила з теми „Іменник”, „Прикметник”, „Займенник” „Словотвір”, „Прості та тривалі часи”, „Перфектні часи” активного стану дієслова;

мовні кліше, характерні для науково-технічної літератури.

Вміти:

- вести бесіду з тем модуля №1;
- ставити питання, відповідати на них;
- застосовувати граматичний матеріал даного модуля;
- робити повідомлення на тематику модуля №1;

розуміти іноземну мову на слух на основі вивченого матеріалу.

У результаті засвоєння навчального матеріалу навчального **модуля №2 «Абревіатури, скорочення та тактичні знаки країн НАТО»** студент повинен:

Знати:

- основну термінологію модуля №2;
- граматичні правила з теми „Артикль”, „Ступені порівняння прикметників”, „Прислівник”, „Числівник”;
- граматичні правила з теми „Дієприкметники”, „Узгодження часів”, „Непряма мова”, „Утворення часів пасивного стану дієслова”
- мовні кліше, характерні для науково-технічної літератури, суспільно-політичної тематики та розмовної теми "Засоби масової інформації".

Вміти:

- вести бесіду з тем модуля №2;
- ставити питання, відповідати на них;
- застосовувати граматичний матеріал даного модуля;
- робити повідомлення на тематику модуля №2;

розуміти іноземну мову на слух на основі вивченого матеріалу.

У результаті засвоєння навчального матеріалу навчального **модуля №3 «Основи внутрішньої та зовнішньої балістики. Стрілецька зброя»** студент повинен:

Знати:

- основну термінологію модуля №3;
- граматичні правила з теми „Іменник”, „Прикметник”, „Займенник” „Словотвір”, „Прості та тривалі часи”, „Перфектні часи” активного стану дієслова;

мовні кліше, характерні для науково-технічної літератури.

Вміти:

- вести бесіду з тем модуля №3;
- ставити питання, відповідати на них;
- застосовувати граматичний матеріал даного модуля;
- робити повідомлення на тематику модуля №3;

розуміти іноземну мову на слух на основі вивченого матеріалу.

У результаті засвоєння навчального матеріалу навчального **модуля №4 «Бойова механізована техніка. Озброєння бойової техніки»** студент повинен:

Знати:

- основну термінологію модуля №4;
- граматичні правила з теми „Артикль”, „Ступені порівняння прикметників”, „Прислівник”, „Числівник”;
- граматичні правила з теми „Дієприкметники”, „Узгодження часів”, „Непряма мова”, „Утворення часів пасивного стану дієслова”
- мовні кліше, характерні для науково-технічної літератури, суспільно-політичної тематики та розмовної теми "Засоби масової інформації".

Вміти:

- вести бесіду з тем модуля №4;
- ставити питання, відповідати на них;
- застосовувати граматичний матеріал даного модуля;

- робити повідомлення на тематику модуля №4;
розуміти іноземну мову на слух на основі вивченого матеріалу.

У результаті засвоєння навчального матеріалу навчального модуля №5 «**Основи національної, регіональної та світової безпеки. Проблема тероризму в сучасному світі**» студент повинен:

Знати:

- основну термінологію модуля №5;
- граматичні правила з теми „Артикль”, „Ступені порівняння прикметників”, „Прислівник”, „Числівник”;
- граматичні правила з теми „Дієприкметники”, „Узгодження часів”, „Непряма мова”, „Утворення часів пасивного стану дієслова”
- мовні кліше, характерні для науково-технічної літератури, суспільно-політичної тематики та розмовної теми "Засоби масової інформації".

Вміти:

- вести бесіду з тем модуля №5;
- ставити питання, відповідати на них;
- застосовувати граматичний матеріал даного модуля;
- робити повідомлення на тематику модуля №5;

розуміти іноземну мову на слух на основі вивченого матеріалу.

Зміст модулів

Модуль №1 «Структура Збройних Сил України»

Тема 1. Загальний опис Збройних Сил України.

Тема 2. Військові та воєнізовані структури.

Тема 3. Сухопутні війська Збройних Сил України.

Тема 4. Оснащення сухопутних військ України.

Тема 5. Повітряні сили Збройних Сил України.

Тема 6. Оснащення повітряних сил Збройних Сил України.

Тема 7. Військово-морські сили Збройних Сил України.

Тема 8. Оснащення військово-морських сил Збройних Сил України.

Тема 9. Міжнародне співробітництво Збройних Сил України.

Тема 10. Основні напрями міжнародного співробітництва.

Тема 11. Миротворча діяльність Збройних Сил України.

Тема 12. Нормативно-правові акти у сфері миротворчої діяльності Збройних Сил України.

Тема 13. Участь частин та підрозділів Збройних Сил України у міжнародній миротворчій діяльності.

Тема 14. Загальний опис Збройних Сил США.

Тема 15. Оснащення Збройних Сил США.

Модуль № 2 «Абревіатури, скорочення та тактичні знаки країн НАТО».

Тема 1. Основні військово-політичні терміни.

Тема 2. Основні військові терміни НАТО.

Тема 3. Бойовий документ. Види бойових документів.

Тема 4. Тактичні знаки, які використовуються при розробці графічних частин документів з оперативної та бойової підготовки НАТО.

Тема 5. Операційні умовні позначення: бойові підрозділи, бойове забезпечення.

Тема 6. Операційні умовні позначення: озброєння, мобільність техніки.

Тема 7. Топографічні карти бойових дій і завдань військ.

- Тема 8. Картографічні умовні знаки.
- Тема 9. Графічне оформлення елементів обстановки: райони, напрямок наступу, напрямок атаки, завдання, пункти, кордони, цілі.
- Тема 10. Операції, які не підпадають під категорію «війна».
- Тема 11. Операції, які не підпадають під категорію «війна» дії, що загрожують життю.
- Тема 12. Операції, які не підпадають під категорію «війна»: тактичні дії, елементи.
- Тема 13. Документи НАТО.
- Тема 14. Скорочення, які використовуються в документах НАТО.
- Тема 15. Аббревіатури, які використовуються в документах НАТО.

Модуль №3 «Основи внутрішньої та зовнішньої балістики. Стрілецька зброя»

- Тема 1. Балістика.
- Тема 2. Види балістики.
- Тема 3. Теорія пострілу та його періоди.
- Тема 4. Періоди дії автоматики стрілецької зброї.
- Тема 5. Способи прицілювання та наведення зброї на ціль.
- Тема 6. Положення при стрільбі.
- Тема 7. Техніка контролю дихання.
- Тема 8. Розмір та відстань до мішені.
- Тема 9. Вогнева підготовка.
- Тема 10. Стрілецькі боєприпаси.
- Тема 11. Основні види стрілецької зброї.
- Тема 12. Будова та тактико-технічні характеристики основних видів стрілецької зброї.
- Тема 13. Порядок збирання та розбирання стрілецької зброї.
- Тема 14. Заходи безпеки під час поводження зі зброєю. Чистка зброї.
- Тема 15. Міни та ручні гранати.
- Тема 16. Протитанкові некеровані (керовані) комплекси (системи).

Модуль №4 «Бойова механізована техніка. Озброєння бойової техніки»

- Тема 1. Основні типи та призначення бронетанкової техніки.
- Тема 2. Принципи роботи основних агрегатів та механізмів автомобільної та іншої техніки.
- Тема 3. Основні засоби ураження бронетанкової техніки.
- Тема 4. Бойове застосування бронетанкової техніки.
- Тема 5. Типи танкових двигунів. Системи двигунів.
- Тема 6. Класифікація та основні види ракетного та артилерійського озброєння.
- Тема 7. Принципова робота ракет (тактичні, оперативно-тактичні, стратегічні).
- Тема 8. Ракетні двигуни (твердопаливний, рідинний, комбінований).
- Тема 9. Види артилерійського вогню.
- Тема 10. Призначення, класифікація та тактико-технічні характеристики літаків і гелікоптерів.
- Тема 11. Принципова будова літальних апаратів.
- Тема 12. Принципова будова авіаційних двигунів.
- Тема 13. Озброєння літаків і гелікоптерів.
- Тема 14. Навігація.
- Тема 15. Класифікація кораблів та суден.

Тема 16. Спеціальна техніка.

Модуль №5 «Основи національної, регіональної та світової безпеки. Проблема тероризму в сучасному світі».

Тема 1. Загальне поняття про безпеку і оборону.

Тема 2. Національна безпека.

Тема 3. Колективна безпека.

Тема 4. Загроза безпеки.

Тема 5. Органи відповідальні за національну безпеку та оборону.

Тема 6. Військова структура НАТО.

Тема 7. Міжнародні організації: ОБСЄ, ЮНЕСКО, ООН, ОАД, ВТО.

Тема 8. Визначення тероризму.

Тема 9. Причини виникнення тероризму.

Тема 10. Види тероризму.

Тема 11. Боротьба з тероризмом.

Тема 12. Викрадення літака.

Основні складові навчального процесу:

- опрацювання лексики модулів;
- робота з визначеннями до фахових термінів;
- опрацювання граматичного матеріалу;
- удосконалення фонетичних навичок;
- представлення презентацій як домашнє завдання;
- робота з текстами підручника за модулями дисципліни.
-

Робота з текстами підручника за тематикою модулів дисципліни

Основною метою роботи з базовими текстами із підручників та з додатковими тематичними текстами є збагачення словникового запасу студентів сучасною лексикою, більш глибоке ознайомлення з проблематикою фахових питань, що розглядаються, та підготовка до мовленнєвих видів діяльності по темі, що вивчається. Обов'язковим є обговорення прочитаного тексту у групі, вміння скласти питання до дискусії з проблематики тексту. Студентами необхідно дати можливість вільно висловити свої думки у непередбаченому мовленні.

Опрацювання граматичного матеріалу.

Компонентом кожного модуля навчальної дисципліни «Іноземна мова (військово-спеціальна мовна підготовка)» на 2,3,4 курсах є вивчення та практичне засвоєння основних граматичних явищ, визначених даною програмою, співвідношення їх форми та значення. Програма включає вивчення розділу «Морфологія» та окремі теми розділу «Синтаксис», зокрема просте речення, члени речення, види присудку та інші.

Основні рекомендовані джерела

1. Campaign 2: English for the Military: Student's Book. – Publisher: Macmillan ELT, 2005 – 144 p.
2. Качалова К. Н. Практическая грамматика английского языка / К. Н. Качалова, Е. Е. Израилевич. – К. : Методика, 1995. – 368 с.
3. Коржова О. М. Практичний курс з вивчення іноземної мови (військово-спеціальної мовної підготовки) для курсантів (студентів) 4 курсу за спеціальністю «Психологія» / О. М. Коржова // Навч. посібник. – Київ: 2006. – 300 с.
4. Мірошніков С В., Каленський А.А., Шворов С.А. , Сморгчов А.Б., Присяжнюк В. А. Тактична підготовка солдата, механізованого відділення і взводу: Навчально-методичний посібник. – К. : Обрії, 2008. – 128 с.
5. Пащук Ю. М. Military English Writing. Ділова англійська мова (письмовий аспект) для військовослужбовців / Ю. М. Пащук // Навчально-методичний посібник. – Львів : АСВ, 2012. – 176 с.